

Överlämnande av överklagande och yttrande

Rättidsprövning

I en skrivelse som kom in till Energimarknadsinspektionen (Ei) den 29 juni 2018 har Tekniska verken i Linköping Nät AB överklagat Ei:s beslut från den 21 juni 2018 (dnr 2018-101721). Beslutet avser tilläggsbeslut om att öka intäktsramen för perioden 2016 - 2019. Ei har inte funnit skäl att ompröva det överklagade beslutet.

Beslutet delgavs Tekniska verken i Linköping Nät AB den 25 juni 2018 och överklagandet har kommit in i rätt tid.

Överklagandeskrivelsen och övriga handlingar i ärendet överlämnas härmed tillsammans med Ei:s yttrande. Observera att det finns två diarienummer rörande det överklagade beslutet. Ärendet med dnr 2018-101721 avser Ei:s beslut om intäktsram och ärendet med dnr 2018-102089 avser Ei:s ärende med överklagandet av beslutet om intäktsram.

Ei:s yttrande

En outnyttjad intäktsram kan endast öka ramen för en påföljande tillsynsperiod. Ei anser därför att överklagandet ska avslås och anför till stöd för detta följande.

Bestämmelsen i ellagen som reglerar hur man ska hantera situationen när intäkterna understigit intäktsramen är tydlig såväl utifrån dess ordalydelse som utifrån syftet med bestämmelsen och regleringen. I 5 kap. 20 § ellagen (1997:857) anges följande.

Om en nätkoncessionshavares samlade intäkter från nätverksamheten under tillsynsperioden har avvikit från intäktsramen, ska det belopp med vilket intäkterna överstigit eller understigit intäktsramen minska respektive öka ramen för den påföljande tillsynsperioden.

Lagtexten i sig är mycket tydlig med att det endast är en period som en outnyttjad intäktsram kan föras över. Detta eftersom det uttryckligen står **den** påföljande tillsynsperiod**en** och inte **de** påföljande tillsynsperiod**erna**. Det finns i lagen heller ingen möjlighet att göra något undantag från regeln.

Även förarbetena är tydliga med att det bara är en period som avses. I prop. 2008/09:141 sidan 46 och sidorna 111-112 anges följande.

Om intäkterna från nätverksamheten har understigit intäktsramen bör nätföretaget få höja avgifterna för överföringstjänsterna under nästpåföljande tillsynsperiod. Annars kan nätföretaget för säkerhets skull kontinuerligt prissätta sina överföringstjänster så att avgiften ligger över den godtagbara nivån i syfte att undvika att intäktsramen underskrids.

Ett nätföretag bör inte kunna få samla på sig flera tillsynsperioders underskott för att senare eventuellt kraftigt höja intäktsramen. Ett underskott bör därför bara kunna utnyttjas påföljande tillsynsperiod.

I paragrafen finns huvudregeln för vad som ska ske när ett nätföretag samlade intäkter under tillsynsperioden avvikit från intäktsramen. Det är endast intäkterna från nätverksamheten som ska jämföras med intäktsramen.

Enligt bestämmelsen ska det belopp med vilket intäkterna överstigit eller understigit intäktsramen minska respektive öka ramen för den påföljande tillsynsperioden i förhållande till den period då intäkterna överstigit eller understigit intäktsramen. Eftersom det i paragrafen anges att ett underskott ska höja intäktsramen påföljande tillsynsperiod, kan ett nätföretag inte samla på sig flera tillsynsperioders underskott. Om underskottet inte utnyttjas påföljande period, går det således förlorat.

Förarbetsuttalandena är mycket tydliga med vad som är syftet med regeln och förklarar också bakgrunden till ordalydelsen, dvs. att ett underskott endast höjer intäktsramen för den påföljande tillsynsperioden och att detta innebär att ett nätföretag inte kan samla på sig flera tillsynsperioders underskott. Uttalandet stärker lagens ordalydelse och utesluter en tolkning som medger att det ska gå att ta med sig ett underskott flera tillsynsperioder än en.

Ei har i utredningen om förslag till nya regler för elnätsföretagen¹ föreslagit en förändring angående antalet perioder som underkott ska kunna tas med. Ei föreslår i rapporten bl.a. att avkastningen ska fastställas innan tillsynsperioden och stämmas av efter tillsynsperioden. På grund av detta förslag till förändring anser Ei också att det finns skäl att se över 5 kap. 20 § ellagen och göra det möjligt att använda en utnyttjad intäktsram under två efterföljande tillsynsperioder. Vilket alltså är ytterligare en tillsynsperiod i förhållande till dagens ordning. I prop. 2017/18:237 s.61-62 bemöter regeringen Ei:s förslag på följande sätt:

Energimarknadsinspektionen föreslår att det ska vara möjligt för nätföretaget att utnyttja ett underskott under de två tillsynsperioder som följer den period under vilket underskottet uppstod. Inspektionen motiverar detta bl.a. med hänvisning till sitt förslag till ändringar i intäktsramsförordningen. För att komma tillrätta med osäkerheten i de prognoser som används när kalkylräntan fastställs på förhand och för att säkerställa att kalkylräntan varken över- eller underskattas föreslår Energimarknadsinspektionen att vissa parametrar först fastställs med prognoser och sedan ersätts med verkligt utfall vid tillsynsperiodens slut. Energimarknads-

¹ Nya regler för elnätsföretagen inför perioden 2020-2023, Ei R 2017:07, s 141-142

inspektionen bedömer att nätföretagen har goda möjligheter att göra tillförlitliga prognoser av avkastningen men att förslaget, om det genomförs, skapar en viss osäkerhet för nätföretagen. Förslaget till ändringar i intäktsramsförordningen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Konsekvensen av att tillåta en "överrullning" av underskott under två tillsynsperioder bör analyseras ytterligare. Regeringen bedömer att nätföretagen bör utnyttja eventuella underskott som uppstår under tillsynsperioden 2016-2019 under den närmaste följande tillsynsperioden utan möjlighet till fortsatt överrullning. Det kan dock finnas skäl att välja en annan ordning för tiden därefter. Regeringen avser att följa utvecklingen och kan återkomma till frågan när den är aktuell.

Paragrafen som föreslås bli nya 5 kap. 27 § ellagen motsvarar delvis nuvarande 5 kap. 20 § ellagen och i författningskommentaren i prop. 2017/18:237 s.100 anges följande.

I paragrafen, som delvis motsvarar nuvarande 5 kap 20 §, finns huvudreglen för vad som ska ske när ett nätföretags samlade intäkter från nätverksamheten under tillsynsperioden har överstigit intäktsramen.

Enligt bestämmelsen ska ett belopp som svarar mot överdebiteringen minska ramen för den tillsynsperiod som följer den period då intäkterna varit större än ramen. Nätmyndigheten kan ta ställning till frågan om att minska intäktsramen enligt paragrafen först efter utgången av den tillsynsperiod när överskottet uppstod. Det överskjutande beslaget kan alltså inte beaktas när den nya intäktsramen bestäms enligt 3 §. Istället krävs ett särskilt beslut av nätmyndigheten.

Till skillnad från det som gäller i fråga om underdebitering enligt 29 § kan flera perioders överskott ackumuleras. Om nätföretaget överskrider även den intäktsram som bestäms med tillämpning av paragrafen, kommer den överdebiteringen att föranleda en minskning av intäktsramen för den andra tillsynsperioden då det ursprungliga överskottet uppstod.

Det är alltså inte någon ändring i sak i förslaget gällande om hur nätföretagets samlade intäkter från nätverksamheten som har överstigit intäktsramen ska hanteras. Det är också lika entydiga författningskommentarer som tidigare.

Sammanfattningsvis anser Ei att det är tydligt att en outnyttjad intäktsram endast kan öka ramen för en påföljande tillsynsperiod. Överklagandet ska därför avslås.

Detta yttrande har beslutats av chefsjuristen Göran Morén. I handläggningen deltog också juristen Elin Vidlund, föredragande.

Göran Morén

Elin Vidlund

Detta yttrande har beslutats elektronisk i Energimarknadsinspektionens ärendehanteringssystem.